

EIROPAS SAVIENĪBAS FINANŠU INTEREŠU AIZSARDZĪBAS KOORDINĀCIJAS
PADOMES SĒDE

PROTOKOLS Nr.6

Rīgā

2012.gada 24.oktobrī

Sēdi vada:

Valsts sekretāre

Sanita Bajāre

Sēdē piedalās:

Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzības koordinācijas padomes locekļi:

Ģenerālprokuratūras Starptautiskās sadarbības nodaļas prokurors	Mārcis Viļums
Valsts kases Eiropas lietu departamenta direktore	Karīna Zencova
Valsts ieņēmumu dienesta Finanšu policijas pārvaldes direktora vietnieks	Dairis Aniņš
Valsts ieņēmumu dienesta Muitas kriminālpārvaldes direktors	Edijs Ceipe
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Valsts sekretāra vietiece	Dace Grūberte
Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja priekšnieka vietiece korupcijas apkarošanas jautājumos	Juta Strīķe
Iepirkumu uzraudzības biroja Kontroles departamenta direktore	Inta Vingre

Uzaicinātie:

Finanšu ministrijas ES fondu revīzijas departamenta direktore	Nata Lasmane
Finanšu ministrijas Tiesību aktu departamenta Valsts resursu politikas nodaļas eksperts	Artis Lapiņš
Lauku atbalsta dienesta Juridiskā departamenta direktore	Inga Tarvāne
Lauku atbalsta dienesta direktore	Anna Vītola-Helviga
Finanšu ministrijas ES fondu vadības sistēmas departamenta direktore	Ilze Āboliņa
Finanšu ministrijas ES fondu vadības sistēmas departamenta ieviešanas sistēmas nodaļas vecākais eksperts	Ojārs Daugavietis
Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes priekšnieka vietnieks	Māris Kaļinka

Sēdē nepiedalās:

Finanšu ministrijas ES uzraudzības fonda departamenta direktore	Diāna Rancāne
Tieslietu ministrijas Valsts sekretārs	Mārtiņš Lazdovskis
Zemkopības ministrijas Valsts sekretāra vietnieks	Aivars Lapiņš
Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes priekšnieks	Gatis Gudermanis
Finanšu ministrijas Budžeta departamenta direktore	Ilonda Stepanova

Protokolē:

Finanšu ministrijas ES fondu revīzijas departamenta vecākā eksperte	Aiva Avota
---	------------

Sēde sākas plkst.10:00

Sēdi atklāj S.Bajāre

1. Sēdes darba kārtības apstiprināšana

Iebildumu par darba kārtību nav. Sēdes dalībnieki apstiprina darba kārtību.

2. Precizētais AFCOS padomes darba plāns s 2012.gadam, uzdevumu izvirzīšana 2013.gadam

N.Lasmane informē sēdes dalībniekus par padomes darba plāna 2012.gadam aktualizēšanu un tajā iekļauto uzdevumu izpildi. Darba plāns papildināts ar 12.punktu Stratēģijas krāpšanas apkarošanai izstrādi. Plānots līdz 15.12.2012. sagatavot stratēģijas projektu Finanšu ministrijas resoram. Attiecībā uz 2013.gadā AFCOS padomei izvirzītajiem uzdevumiem. Būtiskākās izmaiņas Nacionālās Stratēģijas krāpšanas apkarošanai izstrāde, ko sagaida arī OLAF, tādā veidā uzlabojot sadarbību gan nacionālajā līmenī, gan ar Eiropas Komisiju/OLAF cīņā pret krāpšanu, aizsargājot ES finanšu intereses. Nacionālās stratēģijas izstrāde tiks uzsākta pēc tam, kad tiks saskaņota FM resora stratēģija. Vēlme sākt savlaicīgi, jo ar 2014.gadu Eiropas Komisija jau sagaida, ka dalībvalstis ir sagatavojušas nacionālo krāpšanas apkarošanas stratēģiju.

Padomes locekļiem komentāri un papildinājumi par aktualizēto Padomes darba plānu 2012.gadam un darba plānu 2013.gadam nav un plāns tiek apstiprināts.

3., 4. Publisko iepirkumu direktīvas, interešu konflikti, centrālā izslēgšanas datubāze (CED) (prezentācija pielikumā)

A.Lapiņš sniedz prezentāciju par šī brīža situāciju, kā arī par plānoto attiecībā uz jauno publisko iepirkumu regulējumu. Šobrīd notiek diskusijas par jaunajām direktīvām, galīgā vienošanās vēl nav panākta.

Esošās iepirkuma direktīvas neietver interešu konflikta definīciju, regulējumu par piegādātāju izslēgšanu dēļ iepriekšējos projekta posmos iegūtām priekšrocībām un direktīvās arī nekas nav atrunāts attiecībā uz CED izmantošanu. Vienīgais, kas ir saistībā ar krāpšanas apkarošanu, ir ietverti piegādātāju izslēgšanas noteikumi. Esošās ES regulas: Finanšu regula (1605/2002) (FR) un Ieviešanas regula (2342/2002) (IR), kas pamatā attiecas uz pašas Komisijas veiktajiem iepirkumiem, ietver interešu konflikta regulējumu, kā arī paredz CED izmantošanu. Ir bijuši mēģinājumi ieviest Interešu konflikta definīciju, problēma ar ko saskārās – kā pasūtītājam to konstatēt iepirkumā un tālāk izmantot, pierādīt.

Latvijā iepirkumu regulējums PIL, SPSIL, ADJIL neietver interešu konflikta definīciju un neietver regulējumu CED izmantošanai. Taču tas nenozīmē, ka jautājums attiecībā uz interešu konfliktu netiek risināts. Attiecībā uz iepirkumu komisiju ir noteikumi par neatrašanos interešu konfliktā. Jāņem vērā, ka iepirkuma komisijas ir paredzētas tikai PIL un daļēji arī ADJIL. Ar pēdējiem grozījumiem PIL paplašināts regulējums un atbilstoši EST spriedumam apvienotās lietās C-21/03 un C-34/03 ietver regulējumu par piegādātāju izslēgšanu dēļ iepriekšējos projekta posmos iegūtām priekšrocībām. Attiecībā uz piegādātāju izslēgšanu. Paredz piegādātāju izslēgšanu, ja tie ar galīgu nolēmumu atzīti par vainīgiem direktīvās paredzētajos noziedzīgajos nodarījumos (krāpšanu, naudas atmazgāšanu, korupciju u.c.).

MK 5.02.2008. noteikumi Nr.65 ietver daļēju interešu konflikta definīciju, kas nepārtraukti tiek uzlabota un pilnveidota, tomēr līdz galam vienošanās nav panākta, neietver regulējumu par piegādātāju izslēgšanu dēļ iepriekšējos projekta posmos iegūtām priekšrocībām, kā arī neietver regulējumu CED izmantošanai.

Kāpēc ir problēmas attiecībā uz CED izmantošanu? Tā ir izveidota ar FR. Tai pašā laikā IR paredz, ka Direktīvu 2004/17/EK, 2004/18/EK un 2009/81/EK subjektiem iepirkumos nav jāpiemēro FR noteikumi, bet attiecīgajās direktīvās noteiktie. Minētajās

Direktīvās noteiktie izslēgšanas noteikumi līdzīgi FR 93.pantā noteiktajiem, bet nav atsaucies uz CED izmantošanas pienākumu.

Finanšu ministrija un Iepirkumu uzraudzības birojs iepriekš ir domājuši par to vai ir iespējams izmantot CED. Aktuāla problēma ir piekļuve datiem. Ņemot vērā šo IR paredzēto informācijas pieprasīšanas mehānismu, šis ziņas ir jāpieprasa centralizēti. Politiskā līmenī Latvijā jau gadiem nav panākta vienošanās par šo pašu ziņu pārbaudi attiecībā uz vietējiem komersantiem – ziņu iegūšanu no Sodu reģistra. Ir bijuši mēģinājumi šo jautājumu aktualizēt PIL, tomēr saņemta Saeimā pretreakcija, ka tas ir papildus administratīvais slogs. Šobrīd šo informāciju nevar iegūt elektroniski. Attiecībā uz šo VRAA šobrīd virza Konceptiju par elektronisko iepirkumu sistēmas attīstību, kurā ir komponente attiecīgi arī, lai pārbaudītu visas šīs ziņas reģistros. Šis jautājums varētu būt atrisināts līdz 2014.gadam.

Finansējuma saņēmējiem, kas nav minēto direktīvu subjekti, t.i., uz kuriem attiecas MK not.Nr.65., nav jāpiemēro FR noteiktie izslēgšanas noteikumi, bet jānodrošina, ka konkrētajā situācijā, līguma noslēgšanas brīdī nav interešu konflikta un tiek izvēlēts ekonomiski izdevīgākais piedāvājums.

Attiecībā uz iepirkuma veicējiem nav tieša pienākuma izmantot CED, bet var to darīt „uz savu risku”. Jo izslēgšana no iepirkuma pamatā varētu būt konkrētais tiesas spriedums, nevis, ka šāds fakts ir ierakstīts CED. Šis jautājums ir jārisina kopā ar izmantošanas problēmām, kas ir lai iekļautu CED, pasūtītājam šī informācija vispirms ir jāiegūst. Šobrīd nav tāda mehānisma.

Liela problēma ir informācijas iegūšana par ārvalstniekiem. Plānots vērsties pie Komisijas, kā šo CED izmantošanu padarīt maksimāli ērtu, lai nebūtu jāapmainās ar iesniegumiem papīra formātā, tomēr svarīgs aspekts ir datu aizsardzība, kas var sarežģīt procesu.

Nākamajā gadā varētu tikt pieņemtas jaunās direktīvas publisko iepirkumu jomā (kopā trīs), kuras plānots maksimāli ātri ieviest un tajā kontekstā risināt arī jautājumus par izslēgšanas normas piemērošanu. Sākotnējā projektā iekļauta arī FR paredzētā interešu konflikta definīcija, tomēr pēc dalībvalstu iebildumiem tā svītrotā. Komisija nepiedāvāja nekādu mehānismu kā ziņas pārbaudīt, lai pasūtītāji tās varētu reāli piemērot izslēgšanai no iepirkumiem. Šobrīd nonākts pie tā, ka iepirkuma definīcija interešu konfliktu neregulē.

Otrs risināmais jautājums ir problēmas ar informācijas iegūšanu no Latvijas Sodu reģistra, kas lielā mērā būtu kā preventīvs pasākums pret krāpšanas iespējamību. Kopumā visi minētie problēmjautājumi tiks maksimāli risināti ar jauno direktīvu ieviešanu.

A.Vītola-Helviga jautā attiecībā uz Sodu reģistru. Ja tur būs informācija par krāpšanu. Publiskos iepirkumos pamatā piedalās juridiskas personas, taču attiecībā uz krāpšanu ir piemērojami sodi pret fiziskām personām.

A.Lapiņš skaidro, ka, protams, soda pamatā fiziskas personas, direktīvā pie izslēgšanas noteikumiem skatās caur fiziskām personām, valdi, padomi, kur sastāvā ir vairākas personas. Rezultātā izziņu par to ir/nav sodīts skaits var būt samērā liels, kas arī ir problēmjautājums. Turklāt Sodu reģistrs, izsniedzot izziņu, norāda visus noziedzīgos nodarījumus, pārkāpumus, par ko persona ir sodīta, tai skaitā ātruma pārsniegšana u.tml. pārkāpumi, kas būtībā pasūtītājam nebūtu jāzina no datu aizsardzības viedokļa.

J.Striķe piebilst, ka Sodu reģistrs arī norāda tekošās lietas, ierosinātās krimināllietas, kas var traucēt izmeklēšanai, un par to iebildīs tiesībsargājošās iestādes.

A.Lapiņš papildina, ka pēc sarunām ar Sodu reģistru kopējais risinājums varētu būt publisko iepirkumu regulējošajos normatīvos aktos stingri atrunāt, kādas ziņas ir sniedzamas un kādas nē, vienlaikus risinot jautājumu kā elektroniski apstrādāt šos datus, lai sniegtā ziņa pasūtītājam jau saturētu konkrētu atbildi izslēdzams vai nē no iepirkuma, nevis uzskaitīti pārkāpumi, par ko būtu izslēdzams. Arī tas, kas parādās CED, arī ir gadījumi, kur ir jau galīgie nolēmumi un kriminālprocess ir beidzies.

Sēdes dalībnieki pieņem zināšanai sniegto informāciju. Nepieciešamības gadījumā ar problēmjautājumiem publisko iepirkumu jomā var vērsties pie FM TAD eksperta A.Lapiņa.

5. Apmācības tiesībsargājošām iestādēm par dažādiem ES fondu un finanšu jautājumiem

I.Āboliņa īsumā informē par š.g.4.oktobrī notikušajām apmācībām tiesnešiem, kuru laikā arī tiesneši sniedza vairākas vērtīgas idejas, kuras varētu iestrādāt ES fondu vadības sistēmā, vadlīnijās, būtiski atvieglot procesu. Aicina klātesošos sazināties ar ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadošo iestādi, ja ir vēlme apmācīt savu iestāžu darbiniekus vai saņemt skaidrojumus par dažādiem ES fondu jautājumiem.

Sēdes dalībnieki pieņem zināšanai sniegto informāciju.

6. Lauku atbalsta dienesta (LAD) sadarbība ar tiesībsargājošām iestādēm – problēmjautājumu izskatīšana.

A.Vītola-Helviga informē par problēmām, ar kādām šobrīd saskaras LAD, sadarbojoties ar izmeklēšanas iestādēm, t.sk. Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldi (ENAP). Šobrīd jau ir nozīmētā atbildīgā persona, pie kā LAD var griezties, kas jau veicina abpusēju izpratni par lietām. Tomēr faktiski situācija ir daudz vieglāka tajos gadījumos, ja process tiek uzsākts pret konkrētu LAD finansējumu saņēmēju. Krāpšanas situācijas visbiežāk izpaužas projekta realizācijas gaitā un līdz šim konkrēti gadījumi galvenokārt tika atklāti pirms maksājuma veikšanas. Pēc LAD sniegtās informācijas ir uzsākti kriminālprocesi. Tai pat laikā turpinās projektu īstenošana un tiek iesniegti maksājumu pieprasījumi. Bet tas nozīmē, ka uz izmeklēšanas laiku maksājums netiek veikts un lēmuma pieņemšana tiek atlikta. Savukārt ir MK noteikumi, kas nosaka, cik ilgā laikā iestāde drīkst apstrādāt maksājuma pieprasījumu un tie ir 3 mēneši. Var pagarināt termiņu līdz gadam, tomēr kriminālprocesi var iet n-gadus, noslēdzas ar dažādu rezultātu, cik ilgi var tikt atlikta lēmumu pieņemšana? Kas segs zaudējumus, ja tiks atzīts, ka finansējuma saņēmējs nav bijis vainīgs?

Tāpat šobrīd ir problēma tajos gadījumos, kad process ir ierosināts nevis pret finansējuma saņēmēju LAD izpratnē, bet pret piegādātāju, kas piegādā tehniku LAD klientiem. Un problēma ir ar vairākiem klientiem. Pēc LAD sniegtās informācijas tiek uzsākts kriminālprocess pret vienu tehnikas tirgotāju par lietotas tehnikas iegādi fondu ietvaros. Kriminālprocess tiek izbeigts, bet LAD rīcībā ir informācija no tehnikas ražotāja, kas apliecina, ka tehnika pirms tam ir tikusi izmantota citā ES dalībvalstī un LAD uzskata, ka bija visi pierādījumi tam, ka Latvijā tika ieviesta lietota tehnika, fondu finansējums var tikt piešķirts tikai par jaunas tehnikas iegādi un ka krāpniecība varēja tikt pierādīta. Tomēr kriminālprocess beidzās bez rezultāta. Šajā gadījumā sešiem projektiem LAD finansējumu bija izmaksājis, vienā projektā fakts tika konstatēts pirms maksājuma veikšanas. Piegādātājs neesot zinājis, ka tehnika ir lietota, un turpina piedalīties iepirkuma procedūrās un piegādāt tehniku. Cik pamatoti ir šādam piegādātājam piedalīties iepirkuma procedūrā?

Otra problēma ir ar citu tehnikas piegādātāju. Š.g. maijā masu mēdijos ir izskanējusi informācija, ka šobrīd uzsākti kriminālprocesi pret vairākiem tehnikas tirgotājiem par tehnikas sadārdzinājumu. Faktiski minētie uzņēmumi ir galvenie lauksaimniecības tehnikas piegādātāji. LAD šobrīd neveic apmaksu ļoti lielumam skaitam finansējuma saņēmēju, kas tuvojas 50. Kā rīkoties šajā gadījumā administrējošai iestādei? Aizkavējot finansējumu, LAD finansējuma saņēmēji-zemnieki var pieprasīt kompensēt zaudējumus, piemēram, kredītprocentus. LAD nav iespējams iepriekš redzēt šādus tehnikas sadārdzinājumus ar administrēšanas metodēm, pārbaudot dokumentāciju un iepirkumus, to atzīst arī ENAP, ka šo var atklāt tikai ar izmeklēšanas metodēm. Valstiski nav tāda regulējuma, ka izmeklēšanas process var būt par iemeslu maksājuma aizturēšanai.

J.Striķe. Kriminālprocess nedrīkst būt par šķērslī civilprocesiem un citām līguma izpildēm. Katra iestāde rīkojas pēc saviem ieskatiem, lemjot par to, kad tiek veikta resoriskā pārbaude un kad tiek uzsākts kriminālprocess. Uzsver, ka KNAB cenšas cieši sadarboties izmeklēšanas procesā un izrunāt lietu būtību.

A.Vītola-Helviga vērš uzmanību, ka Finanšu ministrijas izstrādātajās vadlīnijās ir teikts, ka maksājumu drīkst neveikt visa procesa laikā, tomēr tās neattiecas uz lauku fondiem un tām ir tikai ieteikuma raksturs. Ja kriminālprocess beigtos ar rezultātu un tiktu pierādīta krāpšana, tiktu novērsti neatbilstoši maksājumi no ES finansējuma, kā arī neatbilstoši veiktos izdevumus būtu iespējams atgūt krimināllietu ietvaros.

J.Striķe jautā, ja arī kriminālprocess ir izbeigts, piemēram, nevar pierādīt subjektīvo pusī un ir skaidri redzams, ka tehnika ir lietota, vai LAD tādā gadījumā ir jāmaksā?

A.Vītola-Helviga atbild, ka gadījumi tiek izvērtēti atsevišķi, tomēr šajā gadījumā, kad ES finansējums jau ir izmaksāts par lietotu tehniku, bet attiecināma ir tikai jauna tehnika, ja krimināllietā netiek pieņemts lēmums, ka ir notikusi krāpšana, šie maksājumi finansējuma saņēmējiem nevar tikt deklarēti Eiropas Komisijai kā reāli veiktie izdevumi un attiecīgi par šo summu būtu jāpalielina valsts budžeta izdevumi. Ja finansējuma saņēmējs nav bijis iesaistīts krāpšanā, viņam nevar uzlikt sodu.

S.Bajāre atzīst, ka šajā gadījumā, ja vadošās iestādes un revīzijas iestāde konstatē neatbilstoši veiktos izdevumus, izdevumi nevar tikt deklarēti Eiropas Komisijai.

A.Vītola-Helviga uzsver, ka būtu svarīgi nodrošināt, lai visas fondu administrējošās iestādes rīkojas vienādi. Šie minētie kriminālprocesi pret četriem tehnikas piegādātājiem par tehnikas sadārdzinājumu ir ļoti liels risks fondam, ja nepierādīsies fakts, ka zemnieks ir bijis iesaistīts piegādātāja krāpnieciskajās darbībās, mākslīgi palielinot tehnikas patieso vērtību un starpību izmaksājot zemniekam skaidrā naudā.

I.Tarvāne. Šobrīd process ir pret piegādātājiem, tie ir jau konkrēti uzņēmumi, par kuriem ir prasīta informācija. Varbūt tajos gadījumos, kur šīs aizdomas varētu pastāvēt un ir kaut kādi pierādījumi, vai nebūtu iespēja rosināt krimināllietas arī pret šiem zemniekiem – uzņēmumu īpašniekiem kā fiziskām personām, vismaz minēt atsevišķas zemnieku saimniecības kā iesaistītās puses kriminālprocesos? Tas varētu būt kā pamatojums maksājumu atlikšanai, jo šobrīd ir tikai aizdomas pret tehnikas piegādātāju.

M.Kaļinka piekrīt šādu ierosinājumu apsvērt.

A.Vītola-Helviga papildina, ka tas noteikti radītu spēcīgāku rezonansi sabiedrībā, starp zemniekiem, ka arī pret viņiem varētu tikt uzsākti kriminālprocesi.

Nolēma

Valsts policijai sadarbībā ar Zemkopības ministriju un LAD turpināt sadarboties, skatīt šo jautājumu individuāli, rast specifiskus risinājumus, ja nepieciešams iesaistīt konkrēto ministriju vadības. Finanšu ministrija ir gatava savas kompetences robežās piedalīties šo jautājumu risināšanā un sagaida arī atbalstu no tiesībsargājošām institūcijām.

7. Informācijas plūsma starp OLAF un kompetentajām Latvijas iestādēm par administratīvajiem procesiem (t.sk. OLAF izmeklēšanu nobeiguma ziņojumi) no vienas puses un kriminālprocesiem no otras puses

N.Lasmane šajā jautājumā aicina iestādes, kurām ir sadarbība ar OLAF pa tiešo, padomāt uz nākamo padomes sēdi kāda veida informāciju, statistiku būtu iespējams sniegt Finanšu ministrijai kā Krāpšanas novēršanas koordinācijas dienestam Latvijā sadarbībai ar OLAF par veiktajām darbībām, kriminālprocesiem, kas vērsti uz ES finanšu interešu

aizsardzība un krāpšanas apkarošanu. Pagaidām ir izveidojusies situācija, kad ir dažādi komunikāciju kanāli un nav iespējams izprast kopējo komunikāciju kanālu tīklu.

S.Bajāre ierosina AFCOS padomē iesaistītajām iestādēm informēt padomes sekretariātu par konkrētiem gadījumiem, kad OLAF ir vērsies pie attiecīgās iestādes ar pieprasījumu vai notikusi cita veida sadarbība ar OLAF konkrētā izmeklēšanas lietā.

Sēdes dalībnieki pieņem zināšanai sniegto informāciju.

8. Informācija par Valsts ieņēmumu dienesta Muitas kriminālpārvaldes sadarbības formām/virzieniem ar EK/OLAF

E.Ceipe piekrīt iepriekšminētajam un informē, ka Muitas kriminālpārvaldei (MKrP) arī notiek tieša sadarbība ar OLAF, tiek veidoti kontaktpersonu saraksti savstarpējai sadarbībai muitas jomā. Katrā dalībvalstī ir muitas dienesti, gan arī nacionālie kontaktpunkti vai konkrētas amatpersonas informācijas apmaiņas nodrošināšanai starp dalībvalstīm. Bijušie muitas darbinieki ir turpinājuši darbu OLAF, kas arī ir veicinājis savstarpējo sadarbību tieši muitas jomā.

MKrP sadarbojas tieši ar OLAF B direktorāta divām vienībām – muitas krāpšanas jomā un tabakas un viltoto preču jomā. Pastāv trīs veida sadarbība – preventīvā (informācijas un riska apmaiņa, izmantojot dažādus rīcības failus, kur ir pienākums katru atklājumu vai par cigarešu aizturējumu lielos apmēros, narkotisko vielu vai prekursoru aizturējumu ievadīt informāciju, kur tā iegulst OLAF analītiskajos plauktos vai tiek novadīta caur riska paziņojumiem citām dalībvalstīm, lai tās gūtu šo riska informāciju par ceļiem, veidiem, slēpšanas metodēm, pārvietošanas veidiem, iespējamām saistītām personām jau dalībvalsts preventīvajiem kontroles pasākumiem).

Otrs veids ir OLAF rīkotās dažāda veida sanāksmes, kā, piemēram, nesen notikusi sanāksme Varšavā, kurā piedalījās arī ārējo robežu valstis, Krievijas, Baltkrievijas, Ukrainas un citu valstu pārstāvji un notika diskusijas tieši par pasāku pastiprināšanu uz ārējās robežas cīņā pret cigarešu kontrabandu.

Izmeklēšanas jomā, ja runa ir par krimināltiesisku izmeklēšanu, katra valsts ir savs tiesību subjekts un izmeklēšana katrā valstī notiek atbilstoši nacionālajai likumdošanai un šeit OLAF loma tomēr ir vairāk koordinējoša, kur nepieciešama ātrāka informācijas saņemšana, kas iespējams izmantojot OLAF sakarus gan no dalībvalstīm, gan no trešajām valstīm. Ir iespēja arī sarežģītām starptautiskām izmeklēšanām saņemt nepieciešamo finansējumu no OLAF. Kā arī saņemt finansējumu dažādam apmācībām un tehniskajam aprīkojumam. Kā piemēram, pagājušā gadā tika saņemts apstiprinājums un šobrīd tiek īstenots Hercule programmas ietvaros triju Baltijas valstu projekts, kuru virza Igaunijas Muitas un nodokļu administrācija, par automatiskās transporta līdzekļu numuru atpazīšanas sistēmu savietošanu starp visām Baltijas valstīm.

Sēdes dalībnieki pieņem zināšanai sniegto informāciju.

9. Informācija par VID Finanšu policijas pārvaldes veiktajiem pasākumiem, sadarbību ar OLAF attiecībā uz administratīvo pārkāpumu lietām un krimināllietām, kas skar budžeta ieņēmumus.

D.Aniņš informē, ka Finanšu policija (FP) ir VID struktūrvienība un FP galvenie uzdevumi ir atklāt un novērst noziedzīgus nodarījumus valsts ieņēmumu jomā un VID darbinieku darbībā. Jau no 2008.gada ir mēģinājumi pāriet uz proaktīvu rīcības modeli, reaģējot uz situāciju noziedzīgajā vidē ar esošās situācijas analīzi, nosakot prioritātes un veicot mērķtiecīgu darbību. Šobrīd prioritātes ir izvairīšanās no nodokļu nomaksas, nodokļu krāpšana, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija, it īpaši, ja tas saistīts ar organizētās noziedzības darbību valsts ieņēmumu jomā. Sadarbība ar EK un citām valstīm galvenokārt

izpaužas, izmantojot Europol platformu informācijas apmaiņai. Ir kopīgs ar MKrP sakaru virsnieks Europol K.Valpēteris. Caur šo notiek ļoti aktīvs darbs un sadarbība konkrētās izmeklēšanās, lietās, gan arī apzinot vispārējās situācijas citās dalībvalstīs. Notiek ļoti sekmīga sadarbība, ar FP ir ļoti apmierināti.

Attiecībā uz sadarbību tieši ar OLAF, līdz šim tas noticis pēc principa – kas ir prasīts, tas ir atbildēts. Šī informācijas apmaiņa ir bijusi reta, jo arī pieprasījumi ir bijuši maz. Vairāk sniegta informācija saistībā ar administratīvo praksi nodokļu jomā. Par turpmāku sadarbības modeli ir neskaidrības, jo nav vēlme dublēt jau esošo sadarbību, informācijas apmaiņu ar Europol. Tomēr, ja tas neprasa papildus lielus resursus un ieguldījumus, ir gatavi dalīties informācijā ar OLAF. Nepieciešams zināt kas ir tas, kas interesē OLAF. Vai tie ir tikai nodokļu krāpšanas gadījumi vai tā ir izvairīšanās no nodokļu nomaksas, kas jau ir daudz plašāk, vai tie ir arī naudas atmazgāšanas gadījumi arī saistīti ar valsts ieņēmumu jomu. Kāds ir OLAF jaunās regulas ietvars? Ja reiz tas paplašinās tieši attiecībā uz ieņēmumu jomu, tad ierosina izskatīt VID pārstāvības paplašināšanu AFCOS padomē, pieaicinot pārstāvjus tieši no nodokļu administrācijas.

Sēdes dalībnieki pieņem zināšanai sniegto informāciju.

10. Informācija par OLAF organizētajām sanāksmēm

N.Lasmane informē *ES dalībvalstu AFCOS dienestu Apaļā galda sanāksmi* Dubrovnikā, Horvātijā no 27.06.2012. līdz 29.06.2012., kur piedalījās arī Tieslietu ministrijas un KNAB pārstāvji. Un būtiskākās lietas, kas tika pārrunātas ir OLAF izstrādātā Komisijas stratēģija krāpšanas apkarošanai un kāda rīcība tālāk tiek sagaidīta no dalībvalstīm. Izmeklēšanu pastiprināšana ne tikai fondu, bet arī ieņēmumu jomā, jo īpaši cigarešu kontrabanda. Austrumu robeža vienlaikus ir arī ES ārējā robeža. Aicina sanāksmes dalībniekus jau laikus apsvērt dalību nākamā gada sanāksmē. Komandējuma atskaite izsūtīta padomes locekļiem.

A.Avota sniedz īsu pārskatu par COCOLAF darba grupas sanāksmi Briselē 18.10.2012. un jaunākajām aktualitātēm, ar ko tika iepazīstinātas dalībvalstis. Pārskats tiks izsūtīts arī padomes locekļiem.

Izvērsas diskusija attiecībā uz Komisijas plānoto nākt klajā ar priekšlikumu par Eiropas Prokurora biroja izveidi. Kopumā attieksme ir noraidoša, nesaskata lietderību arī jau esošajām Komisijas struktūrām kā OLAF, Eurojust.

J.Striķe piebilst, ka KNAB saskarsme ar OLAF ir krietni mazāka, jo amatpersonas iesaistītas tikai atsevišķās lietās, vienīgais kur KNAB šobrīd ir radis veiksmīgu pielietojumu OLAF sniegtajām iespējām – tas ir ļoti labās datorekspertīzes un kopā ar analītisko programmatūru tās iekļaujas kriminālprocesā ļoti labi, jo neviens nevar apšaubīt viņu objektivitāti konkrētajā ekspertīzē. Plus KNAB datorspeciālisti ļoti augstu vērtē OLAF piedāvātās datorapmācības izmeklēšanas griezumā, kas ir ļoti kvalitatīvas.

S.Bajāre rezumē, atgriežoties pie jautājuma par Latvijas prezidentūru 2015.gadā, ierosina padomāt un nākt klajā ar konkrētiem jautājumiem, iniciatīvām, kā rezultātā varētu arī vienoties par vienu prioritāti, ko mēs varētu tad arī izvirzīt prezidentūras laikā.

N.Lasmane informē arī par tuvākajām plānotajām divām sanāksmēm – Ad-hoc sanāksmi „Fraud Prevention in Structural Actions” Briselē 19.11.2012. un Ungāru AFCOS dienesta organizēto Neatbilstību konferenci Budapeštā 03.12.2012., kurās piedalīsies AFCOS sekretariāta, kā arī ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadošās iestādes pārstāvji.

Nolēma

Arī turpmāk iesaistīto institūciju pārstāvjiem dalīties ar pieredzi, labās prakses piemēriem sadarbībā ar EK/OLAF, ko citi dienesti varētu izmantot.

11. Jautājumu no Ungārijas Tieslietu ministrijas izskatīšana

N.Lasmane informē, ka tika saņemti jautājumi no ungāru kolēģiem kā Latvijā rīkojas konkrētos gadījumos, kad OLAF vēlas veikt pārbaudes uz vietas vai izmeklēšanu kādā uzņēmumā Latvijā.

J.Striķe pauž viedokli, ja OLAF vēlas veikt pārbaudi konkrētā iestādē, tad par to vienojas iepriekš ar konkrēto uzņēmumu, kas tad arī sniedz nepieciešamo informāciju pēc skaidrojuma saņemšanas par informācijas nepieciešamību. Ja OLAF vēlas veikt kriminālprocesuālas darbības, tad ir jāievēro jurisdikcija, kas katrā valstī ir sava.

M.Viļums piebilst, ka OLAF ir šādas pilnvaras bez iepriekšēja saskaņojuma Komisijas dienestos Briselē lūgt darbiniekiem piekļuvi datoriem un veikt pārbaudes, tomēr tas netiek praktizēts LV.

N.Lasmane attiecībā uz šo atkārtoti lūdz iepazīties ar jauno Regulu par izmeklēšanām, ko veic OLAF, īpašu uzmanību pievēršot tajā noteiktajām OLAF pilnvarām.

Nolēma

AFCOS padomes locekļiem izskatīt jauno Regulu par izmeklēšanām, ko veic OLAF, un sniegt komentārus, jautājumus, konkrēti arī attiecībā uz noteiktajām procedūrām, OLAF pilnvarām, ko tad arī varētu skaidrot EK organizētājās sanāksmēs, kur tiek skatīts minētās regulas projekts.

12. Informācija par plānoto Nacionālās krāpšanas apkarošanas stratēģijas izstrādi sniegta pie 2.jautājuma.

Valsts sekretāre sēdi slēdz plkst.11:30

2012.gada 12. novembrī

Valsts sekretāre

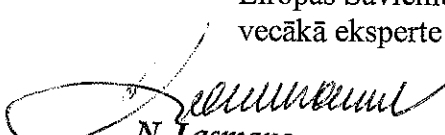

S.Bajāre

Eiropas Savienības fondu revīzijas departamenta
vecākā eksperte

A.Avota

N. Lasmane

08.11.2012.